

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

președinte – Petru Ursache,

judecători – Ghenadie Nicolaev și Vladimir Timofti,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinar declarate de inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2014 și sentinței Judecătoriei Ialoveni din 24 septembrie 2013, în cauza penală privindu-l pe

Sîrbu Piotr Vasiliu, născut la 29 decembrie 1983, originar și domiciliat în mun. Chișinău, s. Sîngera, str. Igor Vieru 8.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.05.2012 – 24.09.2013;

Instanța de apel: 09.04.2014 – 04.06.2014;

Instanța de recurs: 19.11.2014 – 17.12.2014.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 24 septembrie 2013, Sîrbu P. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 287 alin. (3) Cod penal, la 4 ani închisoare;

- art. 151 alin. (1) Cod penal, la 5 ani închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Sîrbu P. i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 7 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Bivol Ig. a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului prejudiciului cauzat să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința, *în fapt*, instanța de fond a constatat că, Sîrbu P., la 23 februarie 2012, aproximativ pe la orele 23:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică și aflîndu-se în s. Bardar, r-nul Ialoveni în preajma barului „Tezaur”, s-a apropiat de cet. Bivol Ig., care ieșea din incinta barului și i-a cerut să-l ducă cu automobilul la domiciliu, la care ultimul i-a refuzat, drept urmare Sîrbu P., urmărind scopul cauzării

leziunilor corporale grave, i-a aplicat în mod intenționat lui Bivol Ig. o lovitură cu cuțitul, pe care îl avea la sine, în regiunea abdomenului, cauzându-i astfel ultimului vătămări corporale grave, după care a încercat să se ascundă de la locul săvârșirii infracțiunii, însă a fost reținut de locuitorii satului.

Tot el, la 23 februarie 2012, aproximativ pe la orele 23:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, având scopul săvârșirii unui act de huliganism, aflându-se pe una din străzile s. Bardar, r-nul Ialoveni, în apropierea barului „Tezaur”, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, fără careva motive întemeiate i-a aplicat lui Bivol Ig. o lovitură cu cuțitul în regiunea abdomenului, cauzându-i vătămări corporale grave.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța de fond a reținut că *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, adică *acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunere de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită săvârșite cu aplicarea unor obiecte pentru vătămarea sănătății și de art. 151 alin. (1) Cod penal, adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății unei persoane.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în modul prevăzut de art. 401 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către inculpat, prin care s-a solicitat casarea sentinței, din motiv că organul de urmărire penală a falsificat probele administrate, ignorând prevederile art. 7, 64 și 66 Cod de procedură penală, i-a lezat dreptul la apărare a inculpatului, fiindu-i refuzată organizarea confruntărilor cu partea vătămată și martorii acuzării. De asemenea, s-a menționat că organul de urmărire penală și procurorii au încălcat prevederile art.105 alin. (2) Cod de procedură penală, din care considerente apelantul a opinat că învinuirea adusă este rezultatul unor falsificări ale probelor anexate la materialele dosarului și a unei interpretări eronate a celor ce s-au întâmplat în ziua de 23 februarie 2012.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2014, pronunțată integral la 25 iunie 2014, apelul declarat de inculpat a fost respins, ca fiind depus peste termen, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a constatat că sentința Judecătorei Ialoveni prin care inculpatul a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 151 alin. (1) și art. 287 alin. (3) Cod penal, a fost pronunțată integral la 24 septembrie 2013, în prezența lui Sîrbu P.. (vol. II, f.d.65)

În continuare, s-a mai remarcat că, la 24 octombrie 2013, copia sentinței traduse în limba rusă, a fost expediată în adresa lui Sîrbu P., deținut în Penitenciarul nr.13 (vol. II, f.d.146), fiind recepționată de reprezentantul penitenciarului la 29 octombrie 2013. (vol. II, f.d. 150)

Conform prevederilor alin. (1) al art. 402 Cod de procedură penală, termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel, iar potrivit prevederilor alin. (3) al art. 403 Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

În consecință, instanța de apel a specificat că explicațiile inculpatului potrivit cărora copia sentinței în limba rusă a primit-o încă prin luna octombrie a anului 2013, însă dat fiind faptul că a avut probleme de sănătate, nu a putut declara apel în termen, au fost respinse ca fiind declarative și date cu scopul de a induce instanța în eroare or, careva probe în acest sens de către inculpat nu au fost prezentate.

6. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel inculpatul Sîrbu P., a declarat două cereri de recurs ordinar, una la data de 04 august 2014 și respectiv a doua la 07 august 2014, prin care solicită aceleași cerințe, și anume, casarea sentinței și deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de fond pentru corectarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare, la etapa urmăririi penale.

În esență, din ambele texte de recursuri declarate se conchide că recurentul invocă critici similare celor menționate la etapa judecării cauzei în procedura de apel, precizînd încă o dată că la etapa urmăririi penale au fost admise mai multe încălcări procesuale, care nu au fost luate în considerație de instanța de fond la judecarea cauzei și care, în consecință, au dus la adoptarea unei soluții ilegale și neîntemeiate de condamnare în privința sa în baza art. 287 alin. (3) și art. 151 alin. (1) Cod penal.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, acuzatorul de stat în referința depusă privind opinia sa asupra recursurilor declarate de către inculpat, menționează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, ca necorespunzătoare cerințelor de conținut, deoarece criticele recurentului în susținerea poziției sale nu au fost argumentate în baza temeiurilor expres prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor specificate de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din textul recursurilor declarate, se constată că recurentul nu invocă nici un temei de drept din cele prevăzute exhaustiv de art. 427 Cod de procedură penală, însă critică

soluția privind condamnare sa în baza art. 287 alin. (3) și art. 151 alin. (1) Cod penal, dat fiind că, la caz, au fost admise mai multe erori procesuale de către organul de urmărire penală, care nu au fost verificate și corectate de către instanța de fond și nici de cea de apel.

Mai mult, instanța de recurs constată, totodată, că recurentul nu critică soluția instanței de apel, potrivit căreia apelul său a fost respins, ca depus peste termenul legal prevăzut de lege.

Așadar, Colegiul penal conchide că alegațiile recurentului expuse în textele recursurilor sunt vădit nefondate, pornind de la dispozitivul deciziei pronunțate de instanța de apel, potrivit căruia se constată că Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a dispus respingerea apelului declarat de inculpat, ca depus peste termen.

Potrivit art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, este în drept să respingă apelul, menținând hotărârea atacată, dacă acesta a fost depus peste termen și, în atare situație, instanța de apel nu examinează legalitatea și temeinicia apelului, adică nu verifică în fapt și în drept hotărârea atacată, ceea ce înseamnă că, la respingerea apelului ca depus peste termen nu are loc un control asupra fondului cauzei iar sentința rămîne definitivă de la data expirării termenului de apel.

Prin urmare, Colegiul penal verificând legalitatea deciziei instanței de apel, concluzionează că, ultima întemeiat a respins apelul inculpatului Sîrbu P., ca depus peste termen, pentru următoarele considerente.

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală și pct. 6.1. al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „*Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel*”, cu modificările și completările ulterioare, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

În același context se menționează și prevederile art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală raportate la explicațiile pct. 6.5 din Hotărîrea Plenului sus-numită, în care se specifică că la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului pînă la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfîrșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Or, la calcularea termenului de apel determinant este constatarea momentului de la care începe să curgă acesta. Termenul începe să curgă pentru părțile care au fost prezente la pronunțarea hotărîrii, din ziua următoare în care aceasta a fost pronunțată.

Față de cele ce preced, se mai remarcă că potrivit textului Recomandării nr. 37 cu privire la pronunțarea hotărîrilor judecătorești în procesul penal, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiției a statuat asupra acelorași considerente menționînd, totodată, că *Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Sutter vs. Elveția, a considerat că exigența de publicitate a deciziilor nu trebuie neapărat să ia forma unei lecturi în voce*

a hotărîrii în cazul cînd hotărîrea este publicată, înmînată sau expediată părților. De la data pronunțării hotărîrii începe a curge termenul de exercitare a căii de atac.

La caz, se constată că apelul declarat de inculpatul Sîrbu P., a fost depus la 19 martie 2014, în instanța de apel, fiindu-i aplicat număr de intrare 1748, adică peste aproximativ jumătate de an din momentul pronunțării sentinței.

Din textul deciziei instanței de apel rezultă că, inculpatul a depus apelul peste termenul legal de 15 zile reglementat de art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, acesta fiind respins ca tardiv, deoarece sentința Judecătoreiei Ialoveni din 24.09.2013, a fost pronunțată integral în cadrul ședinței de judecată din aceeași zi, la care a fost prezent inculpatul și avocatul acestuia Procopii V., fiind asistat și de interpret (vol. II, f.d. 65) și, ulterior, copia sentinței motivate traduse în limba rusă i-a fost expediată inculpatului la data de 24.10.2013 (vol. II, f.d.146).

Cu referire la solicitarea inculpatului de a fi repus în termen apelul declarat, din considerentele că întîrzierea depunerii apelului este condiționată de faptul că acesta a avut probleme de sănătate și s-a aflat în imposibilitate de a declara apel, instanța de apel a apreciat că aceste declarații nu pot servi ca temei de a considera apelul depus în termen, dat fiind că inculpatul nu a prezentat careva probe ce ar demonstra cele menționate.

Prin urmare, se apreciază că instanța de apel corect a statuat că termenul de declarare a apelului de 15 zile, curge pentru inculpat de la data de 24.09.2013, iar declarînd apel la 19.03.2014 (vol. II, f.d.159), inculpatul a omis termenul legal, cu toate că a solicitat repunerea în termen, însă fără a proba cele invocate privind omisiunea termenului de utilizare a căii de atac - apelul.

Astfel, instanța de recurs amintește că art. 420 Cod de procedură penală, stipulează că recursul este o cale ordinară de atac care poate fi folosită împotriva hotărîrilor pronunțate asupra fondului cauzei de către instanțele inferioare. Potrivit alin. (4) al aceluiași articol – nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora părțile nu au folosit calea apelului.

În apel, precum și în recurs, nu se invocă motive întemeiate ce au determinat întîrzierea declarării apelului, astfel, instanța de apel fiind în imposibilitate să repună în termen apelul.

Călăuzitoare în acest sens sunt și prevederile expuse în pct. 7-7.1 din Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 - Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel //Buletinul CSJ a RM 7/10, 2006, în care se specifică că conform art. 403 Cod de procedură penală, repunerea în termen a apelului reprezintă mijlocul procesual prin care titularul dreptului de apel, care nu a putut declara apel din cauze independente de voința lui, este repus în dreptul din care fusese decăzut după expirarea termenului de apel.

Repunerea în termen se operează doar avînd prezente două condiții cumulative: întîrzierea a fost determinată de motive întemeiate: calamitate naturală, accident, boală ș.a., pe care apreciindu-le, instanța de apel va constata dacă situația invocată de apelant

constituie în mod efectiv o cauză de împiedicare a declarării apelului. Admiterea repunerii în termen produce efectul apelului declarat în termen. În caz contrar, apelul va fi respins.

Termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, acesta urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă, la caz, această din urmă premiză nu s-a confirmat.

Conform art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În cauza deferită judecării, Colegiul penal reține că motive care ar fi oferit temei de repunere în termen a apelului declarat de inculpat Sîrbu P., nu s-au constatat, atât de instanța de apel cât și cea de recurs.

Mai mult, se menționează că, partea care a omis termenul de declarare a apelului este obligată să prezinte dovezi instanței prin care să-și argumenteze temeinicia omisiunii respective. Colegiul penal apreciază că simplul fapt al invocării repunerii în termen, nu poate fi apreciat ca o scuză pentru apelant privitor la omisiunea termenului prevăzut exhaustiv de legea procesual penală.

În consecință, instanța de recurs conchide că, în speță, avînd în vedere circumstanțele descrise mai sus, cererile de recurs a inculpatului urmează a fi declarate inadmisibile.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpatul Sîrbu Piotr Vasiliu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2014, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 29 decembrie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti